

DESPRE OPERA ACAD. ȘT. S. NICOLAU: „ELEMENTE DE INFRAMICROBIOLOGIE GENERALĂ”

Așteptat încă de demult cu mult interes nu numai de inframicrobiologi dar chiar de majoritatea medicilor și biologilor, volumul Academicianului Șt. S. Nicolau „Elemente de inframicrobiologie generală” vine să umple un mare gol în literatura noastră științifică.

În 774 pagini mari, ilustrate cu 520 figuri interesante și numeroase planșe în culori, binecunoscutul savant român împărtășește cadrelor de medici și biologi întreaga sa experiență și cunoștințele dobândite în cei 40 de ani pe care i-a dedicat din plin științei celor mai mici și în același timp celor mai periculoase micro-organisme.

Opera Acad. Nicolau este cu atât mai interesantă cu cât știm că acest mare savant român este elevul lui C. Levaditi, la rândul lui elev al lui Babeș, continuator deci al celor doi titani ai inframicrobiologiei mondiale, cu care încă din 1920 a publicat lucrări care astăzi stau la baza acestei științe.

De altfel meritul primordial al operei Acad. Nicolau, constă tocmai în faptul că înfățișează într-o concepție personală majoritatea problemelor, dintre care o mare parte, crește, trăite, frământate și apreciate critic. Din analiza acestei splendide lucrări cititorul nu rămâne numai cu achizițiile științifice în specialitate ci în același timp și cu o viziune clară a grandioasei contribuții românești la știința virusurilor ca și cu o luminoasă interpretare a unor probleme de adîncă filozofie biologică.

Nu mai aceste câteva date semnalate despre primul volum din tratatul maestrului meu Acad. Nicolau sînt suficiente

pentru a lămuri interesul cu care a fost îmbrățișată această lucrare imediat după apariție și să liu indiscret, chiar înainte de apariție, în manuscris, de către elevii și colaboratorii profesorului care s-au documentat cu pasiune din experiența ce venea să-i ajute atât de mult în munca lor, în specialitatea a căreia s-au dedicat.

Deși sînt convins că lucrarea profesorului meu este de pe acum cunoscută de majoritatea celor cărora mă adresez, îmi voi permite totuși să încerc ca în puține rânduri să înșir conținutul celor 8 mari capitole din „Elemente de inframicrobiologie generală”.

Astfel, după o introducere în studiul inframicrobiologiei în care autorul delimitează domeniul acestei științe și dovedește uriașa ei însemnătate pentru patologia umană, animală și vegetală, se trece la analiza sistematică și documentată a genezei acestor microorganisme ca și a proprietăților lor, apreciate cu cele mai moderne mijloace de studiu.

Se precizează astfel morfologia lor stabilită cu diferite mijloace optice, începînd cu microscopul obișnuit și terminînd cu supermicroscopul electronic, structura și compoziția lor chimică și biologică.

Pentru a putea explica mai clar comportarea specială a acestor germeni în organismul uman, animal sau vegetal, autorul descrie cu o claritate care îl caracterizează, citeva elemente de tehnică experimentală, histopatologică și morfologică uzuală în inframicrobiologie, ca și mijloacele de cultură a virusurilor în afara organismului, în oul de găină embrionat, în culturi de țesuturi și în tu-

mori, metodă inițiată de autor împreună cu profesorul său Constantin Levaditi. Deși mă depărtez de scopul urmărit în această recenzie, mă simt totuși dator să arăt că această metodă de cultură a virusurilor în tumori, ce a pus în evidență în același timp acțiunea oncolitică (distrugătoare de tumori) a unor virusuri este astăzi din plin urmărită în numeroase laboratoare pentru găsirea unei eventuale bioterapii a cancerului.

În capitolul VI dedicat comportării inframicrobilor în organism, Acad. Nicolau descrie afinitatea inframicrobilor pentru anumite țesuturi și organe și explică cauzele acestei afinități ce în realitate se rezumă în găsirea celor mai propice condiții de viață pentru germenele parazit, descrie căile de răspândire a virusurilor în organism, mecanismul infecției virotice, modul de rezolvare a conflictului dintre inframicroorganism și organism, și urmările cu totul interesante ale acestui conflict atât pentru organism cît și pentru biologia germeului respectiv. Se explică astfel transformările suferite spontan de inframicrobi în condiții naturale sau dirijate, experimental.

Studiind urmările pentru organism ale infecției virotice, autorul cu toată competența, descrie transformările celulelor și țesuturilor sub acțiunea diferiților inframicrobi, insistînd foarte mult asupra incluziilor celulare, semne precise de trecere a virusurilor printr-un anumit țesut, formațiuni ce au constituit obiectul a zeci de cercetări ale savantului român, descoperitor al multora dintre ele (incluziile din febra galbenă, din hepatita Botkin, spre ex.), ca și a originii și a

semnificației lor, acceptată astăzi de toți cercetătorii.

Ultimul capitol al cărții, de altfel și cel mai vast, este dedicat interesantei probleme a imunității în viroze.

Trebuie să mărturisesc că modul în care este tratată problema, concepția originală a autorului asupra imunității țesulare, deosebită de imunitatea din bacterioze și explicația fenomenelor, din care multe neînțelese pînă acum, prin prisma concepției pavloviene, ne permit să înțelegem ușor această spinoasă și controversată problemă.

În afară de claritatea textului, bogăția iconografică, desene și microfotografii, vine să fixeze definitiv cititorului noțiunile analizate și să-i permită pe de o parte să-și îmbogățească bagajul de cunoștințe, iar pe de altă parte să se înarmeze cu o gândire biologică.

Cele exprimate de mine în această scurtă analiză, pe care o consider o datorie de onoare față de opera ce onorează știința patriei noastre ca și față de autorul ei, maestrul Nicolau, explică în bună parte și interesul de care această lucrare se bucură chiar și în străinătate unde este cerută pentru a fi tradusă. De altfel, ediția chineză a acestui volum se află sub tipar, în R. P. Chineză, iar volume traduse în alte limbi sînt în pregătire.

Editurii Academiei R.P.R., care prin condițiile de prezentare a volumului aduce o contribuție însemnată la această importantă operă a științei medicale românești, i se cuvin de asemenea cele mai sincere felicitări.

NICOLAE M. CAJAL